

А К А Д Е М І Я Н А У К У К Р А І Н С Ь К О І Р С Р
І Н С Т И Т У Т А Р Х Е О Л О Г І І

АРХЕОЛОГІЯ

Том XXIII

КИЇВ — «НАУКОВА ДУМКА» — 1970

У збірнику вміщені статті, публікації та повідомлення, в яких на різноманітному археологічному матеріалі висвітлюються актуальні питання стародавньої історії України від кам'яного віку до епохи Київської Русі.

Книга розрахована на археологів, істориків, музейних працівників, викладачів і студентів вузів.

Редакційна колегія:

С. М. Бібіков (відповідальний редактор), *В. П. Довженко*,
Ю. М. Захарук, *М. П. Кучера* (відповідальний секретар),
Л. М. Славін (заст. відповідального редактора),
О. І. Тереножкін.

ЗМІСТ

Статті

Д. Я. Телегін. Основні риси та хронологія середньостогівської культури . . .	3
В. А. Іллінська. Андрофаги, меланхлени, будини або скіфи?	23
Б. А. Шрамко, Л. Д. Фомін, Л. О. Солнцев (Харків). Техніка виготовлення скіфської наступальної зброї із заліза й сталі . . .	40
Н. О. Лейпунська. Про культ Ахілла в Північному Причорномор'ї . . .	60
<u>Г. П. Іванова</u> . Сцена «загробної трапези» на херсонеських надгробних рельєфах . . .	74
Т. М. Висотська (Сімферополь). Питання етнічного складу населення південно-західного Криму початку нашої ери . . .	91
І. С. Винокур (Кам'янець-Подільський). Деякі язичницькі символи в орнаментичі пам'яток черняхівської культури . . .	108
В. В. Ауліх (Львів). До історії ремесла східних слов'ян у VI—VIII ст. . . .	120

Публікації

В. І. Неприна-Митрофанова. Поселення розвинуеного трипілья на р. Росі . . .	125
Т. Г. Мовша. Пізньотрипільське житло-майстерня в с. Цвіклівці . . .	129
О. Г. Шапошникова. Багатшарове поселення поблизу с. Роздольне на р. Кальміус . . .	142
С. С. Березанська. Поселення епохи бронзи поблизу хутора Пустинка на Чернігівщині (Попереднє повідомлення) . . .	152
М. Б. Барбон, С. С. Березанська. Поселення Сосницького типу біля с. Зазим'є на Київщині . . .	162
Є. Ф. Покровська (Київ), О. П. Діденко (Умань). Кургани скіфського часу біля Умані . . .	166
Є. В. Черненко. Скіфські кургани V ст. до н. е. поблизу м. Жданова . . .	176
Н. М. Бокій (Кіровоград). Нові пам'ятки скіфського звіриного стилю з Кіровоградщини . . .	182
І. М. Самойловський. Стародавній Коростень . . .	190

Повідомлення

Б. О. Тимошук (Чернівці), М. К. Анісюткін (Ленінград). Нові місцезнаходження палеоліту на р. Прут . . .	201
Л. П. Крилова (Дніпропетровськ). Мустьєрський гостроконечник з с. Кудашівки Дніпропетровської області . . .	204
О. М. Приходнюк. Мегалітична куляста амфора з с. Завок Хмельницької області . . .	206
М. М. Клапчук (Қараґанда). Пізньопалеолітичне місцезнаходження Добротів Івано-Франківської області . . .	208
В. М. Гладилін (Київ), Б. Д. Михайлов (Мелітополь). Нові знахідки антропоморфних стел на Мелітопольщині . . .	210
В. О. Мізін (Дніпропетровськ). Знахідка ливарної матриці на поселенні пізньої бронзи під Дніпропетровськом . . .	214
С. С. Березанська (Київ), М. І. Драгунова (Біла Церква). Поховання білогрудівської культури поблизу м. Біла Церква . . .	217
В. Ф. Пешанов (Запоріжжя). Амфора з написом з о. Хортиця . . .	219
Н. І. Шендрик. Кушнірські інструменти з городища на Княжій горі . . .	221
Список скорочень . . .	225

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

Д. Я. Телегин. Основные черты и хронология среднестоговской культуры . . .	21
В. А. Ильинская. Андрофаги, меланхлены, будины или скифы? . . .	39
Б. А. Шрамко, Л. Д. Фомин, Л. А. Солнцев (Харьков). Техника изготовления скифского наступательного оружия из железа и стали . . .	58
Н. А. Лейпунская. О культе Ахилла в Северном Причерноморье . . .	73
<u>А. П. Иванова</u> . Сцена «загробной трапезы» на херсонесских надгробных рельефах . . .	90
Т. Н. Высотская (Симферополь). Вопросы этнического состава населения юго-западного Крыма начала нашей эры . . .	107
И. С. Винокур (Каменец-Подольский). Некоторые языческие символы в орнаментике памятников черняховской культуры . . .	119
В. В. Аулих (Львов). К истории ремесла восточных славян в VI—VIII вв. . .	124

Публикации

В. И. Неприна. Поселение развитого триполья на р. Роси . . .	128
Т. Г. Мовша. Позднетрипольское жилище-мастерская в с. Цвикловцы . . .	141
О. Г. Шапошникова. Многослойное поселение близ с. Раздольное на р. Кальмиус . . .	151
С. С. Березанская. Поселение эпохи бронзы близ хутора Пустынка на Черниговщине (Предварительное сообщение) . . .	161
М. Б. Барбон, С. С. Березанская. Поселение Сосницкого типа в с. Зазимье на Киевщине . . .	165
Е. Ф. Покровская (Киев), О. П. Диденко (Умань). Курганы скифского времени близ г. Умани . . .	175
Е. В. Черненко. Скифские курганы V в. до н. э. близ г. Жданова . . .	181
Н. М. Бокий (Кировоград). Новые памятники скифского звериного стиля из Кировоградщины . . .	189
И. М. Самойловский. Древний Коростень . . .	200

Сообщения

Б. А. Тимошук (Черновцы), Н. К. Анисюткин (Ленинград). Новые местонахождения палеолита на р. Прут . . .	203
Л. П. Крылова (Днепропетровск). Мустьерский остроконечник из с. Кудашевка Днепропетровской области . . .	205
О. М. Приходнюк. Мегалитическая шаровидная амфора из с. Завок Хмельницкой области . . .	207
М. Н. Клапчук (Караганда). Позднепалеолитическое местонахождение Добров Ивано-Франковской области . . .	209
В. Н. Гладilin (Киев), Б. Д. Михайлов (Мелитополь). Новые находки антропоморфных стел на Мелитопольщине . . .	213
В. А. Мизин (Днепропетровск). Находка литевой матрицы на поселении поздней бронзы под Днепропетровском . . .	216
С. С. Березанская (Киев), М. И. Драгунова (Белая Церковь). Погребение белогрудовской культуры близ г. Белая Церковь . . .	218
В. Ф. Пешанов (Запорожье). Амфора с надписью с о. Хортица . . .	220
Н. И. Шендрик. Скорняжные инструменты из городища на Княжей горе . . .	224
Список сокращений . . .	225